

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004



2009

Istuntoasiakirja

17.4.2009

A6-0254/2009/err01

OIKAISU

mietintöön

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rakennusten
energiatehokkuudesta (uudelleenlaadittu)
(KOM(2008)0780 – C6-0413/2008 – 2008/0223(COD))

Teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta

Esittelijä: Silvia-Adriana Țicău
A6-0254/2009

Ehdotus direktiiviksi

**Lisätään edellä mainitun mietinnön liitteeksi seuraava oikeudellisten asioiden
valiokunnan kirje:**

(Koskee kaikkia kieliversioita.)

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004



2009

*Oikeudellisten asioiden valiokunta
Puheenjohtaja*

1.4.2009

Angelika Niebler
Puheenjohtaja
Teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta
Bryssel

Asia: Lausunto seuraavan ehdotuksen oikeusperustasta: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi rakennusten energiatehokkuudesta (uudelleenlaadittu) (KOM(2008)0780 – C6-0413/2008 – 2008/0223(COD))

Arvoisa puheenjohtaja,

Pyysitte 6. maaliskuuta 2009 päivätyllä kirjeellänne työjärjestyksen 35 artiklan 2 kohdan mukaisesti oikeudellisten asioiden valiokunnalta lausunnon edellä mainitun komission ehdotuksen oikeusperustan oikeellisuudesta.

Valiokunta käsitteli edellä mainittua asiaa kokouksessaan 30.–31. maaliskuuta 2009.

Tausta

Edellä mainittu ehdotus uudelleenlaadintavälineestä toimitettiin työjärjestyksen 80 a artiklan mukaisesti lausuntoa varten asiasta vastaavalle oikeudellisten asioiden valiokunnalle 15. tammikuuta 2009¹.

¹ Uudelleenlaadinta käsittää uuden oikeudellisen säädöksen, jossa yhteen tekstiin sisällytetään sekä aiempaan säädökseen tehdyt merkittävät tarkistukset että aiemman säädöksen muuttumattomat osat. Uusi säädös korvaa ja kumoaa aikaisemman säädöksen. Uudelleenlaadintaa säädellään 28. marraskuuta 2001 tehdyllä toimielinten välisellä sopimuksella (EYVL L 77, 28.3.2002, s. 1) ja työjärjestyksen 80 a artiklalla. Ks. myös jäljempänä esitettävät seikat.

Oikeudellisen yksikön edustajat osallistuivat uudelleenlaadittua ehdotusta käsitelleen neuvoa antavan ryhmän kokouksiin. Oikeudellisen yksikön lausunnon johdosta ja esittelijän antamia suosituksia noudattaen oikeudellisten asioiden valiokunta katsoi, ettei kyseinen ehdotus aiheuttanut muita sisällöllisiä muutoksia kuin ne, jotka siinä tai lausunnossa tai jäljempänä on sellaisiksi yksilöity, ja totesi aiemman säädöksen muuttumattomien säännösten kodifioinnista kyseisillä asiasisältöön vaikuttavilla muutoksilla, että ehdotus oli säännönmukainen kodifiointi nykyisistä teksteistä eikä sillä muuteta kyseisten säädösten asiasisältöä.

Lisäksi 80 a artiklan 2 ja 80 artiklan 3 kohdan mukaisesti oikeudellisten asioiden valiokunta katsoo, että edellä mainitun työryhmän lausunnossa ehdotetut tekniset mukautukset ovat välttämättömiä sen varmistamiseksi, että ehdotus on uudelleenlaadimista koskevien sääntöjen mukainen.

Lopuksi tarkasteltuaan asiaa 9. maaliskuuta 2009 pidetyssä ylimääräisessä kokouksessa oikeudellisten asioiden valiokunta suositti äänin 16 puolesta, ei yhtään tyhjää¹, että teollisuus-, tutkimus- ja energiavalioikunta asiasta vastaavana valiokuntana tutkii edellä mainitun ehdotuksen ottaen huomioon oikeudellisten asioiden valiokunnan ehdotukset ja työjärjestyksen 80 a artiklan määräykset.

Kirjoititte 6. maaliskuuta 2009 oikeudellisten asioiden valiokunnalle kirjeen, jossa todettiin seuraavaa:

Valiokunta, jonka puheenjohtajana toimin, käsittelee tällä hetkellä seuraavaa ehdotusta: Ehdotus direktiiviksi rakennusten energiatehokkuudesta (uudelleenlaadittu) (KOM(2008)0780).

Ehdotus, joka on direktiivin 2002/91/EY uudelleenlaadinta, perustuu EY:n perustamissopimuksen 175 artiklan 1 kohtaan. Useat jäsenet ovat esittäneet tarkistuksia ehdotetun oikeusperustan muuttamiseksi.

Tarkistuksia voidaan kuvata seuraavasti:

- *Reulin tarkistus 95 artiklan lisäämisestä ehdotettuun oikeusperustaan;*
- *Hudackyn, Vidal Quadrasin, Vlaston, Chatzimarkakisin, Liesen, Rübigin ja Gierekin tarkistukset 95 artiklan lisäämisestä ehdotettuun oikeusperustaan liittyen 3 ja 4 artiklaan ja liitteisiin I ja II.*

Edellä mainitun johdosta haluaisin pyytää valiokuntaanne antamaan lausunnon näiden kahden ehdotuksen oikeusperustan asianmukaisuudesta työjärjestyksen 35 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Arvostaisin suuresti, jos tämä lausunto olisi saatavilla hyvissä ajoin ennen ITRE-valiokunnan

¹ Läsä olleet jäsenet: Giuseppe Gargani (puheenjohtaja), Klaus-Heiner Lehne, Eva-Riitta Siitonen, Tadeusz Zwiefka, Neena Gill, Manuel Medina Ortega, Diana Wallis, Francesco Enrico Speroni, Monica Frassoni, Jean-Paul Gauzès, Kurt Lechner, Georgios Papastamkos, Gabriele Stauner, Ieke van den Burg, Vicente Miguel Garcés Ramón, Bill Newton Dunn.

31 päiväksi maaliskuuta 2009 suunniteltua äänestystä mietintöluonnoksista".

Käsiteltävät oikeusperustat

EY:n perustamissopimuksen 175 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

"1. Neuvosto päättää 251 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen sekä talous- ja sosiaalikomiteaa ja alueiden komiteaa kuultuaan yhteisön toimista 174 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamiseksi."

EY:n perustamissopimuksen 174 artiklassa määritellään yhteisön ympäristöpolitiikan tavoitteet.

EY:n perustamissopimuksen 95 artiklassa määrätään seuraavaa:

"1. Poiketen siitä, mitä 94 artiklassa määrätään, ja jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, 14 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamiseksi sovelletaan seuraavia määräyksiä. Neuvosto toteuttaa 251 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen ja talous- ja sosiaalikomiteaa kuultuaan sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevat toimenpiteet jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämiseksi.

2. Mitä 1 kohdassa määrätään, ei sovelleta veroja, henkilöiden vapaata liikkuvuutta eikä työntekijöiden oikeuksia tai etuja koskeviin säännöksiin tai määräyksiin.

3. Komissio perustaa 1 kohdassa tarkoitettua, terveyttä, turvallisuutta, ympäristönsuojelua tai kuluttajansuojaa koskevat ehdotuksensa suojelun korkeaan tasoon ottaen erityisesti huomioon kaiken tieteelliseen tietoon perustuvan uuden kehityksen. Myös Euroopan parlamentti ja neuvosto pyrkivät kumpikin toimivaltansa rajoissa tähän tavoitteeseen.

4. Jos sen jälkeen, kun neuvosto tai komissio on toteuttanut yhdenmukaistamistoimenpiteen, jäsenvaltio pitää tärkeistä 30 artiklassa tarkoitetuista taikka ympäristön tai työympäristön suojelua koskevista syistä tarpeellisena pitää voimassa kansalliset säännöksensä tai määräyksensä, jäsenvaltio antaa nämä säännökset ja määräykset sekä perusteet niiden voimassa pitämiseksi tiedoksi komissiolle.

5. Jos sen jälkeen, kun neuvosto tai komissio on toteuttanut yhdenmukaistamistoimenpiteen, jäsenvaltio lisäksi pitää tarpeellisena ottaa käyttöön uuteen, ympäristönsuojelua tai työympäristön suojelua koskevaan tieteelliseen näyttöön perustuvia kansallisia säännöksiä tai määräyksiä kyseisen jäsenvaltion erityisten ongelmien vuoksi, jotka ovat ilmenneet yhdenmukaistamistoimenpiteen toteuttamisen jälkeen, jäsenvaltio antaa suunnitellut säännökset ja määräykset sekä niiden käyttöönottamisen perusteet tiedoksi komissiolle, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta 4 kohdan soveltamista.

6. Komissio hyväksyy tai hylkää kyseiset kansalliset säännökset tai määräykset kuuden kuukauden kuluessa 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuista tiedoksi antamisista todettuaan ensin, ovatko ne keino mielivaltaiseen syrjintään tai jäsenvaltioiden välisen kaupan peiteltyyn rajoittamiseen ja muodostavatko ne esteen sisämarkkinoiden toiminnalle.

Jollei komissio tee päätöstä määräajan kuluessa, 4 ja 5 kohdassa tarkoitettuja kansallisia säännöksiä tai määräyksiä pidetään hyväksytyinä.

Komissio voi ilmoittaa kyseiselle jäsenvaltiolle, että tässä kohdassa määrättyä määräaikaa voidaan pidentää edelleen kuudella kuukaudella, jos se on perusteltua asian monitahoisuuden vuoksi eikä määräajan pidentäminen vaaranna ihmisten terveyttä.

7. Jos jäsenvaltio on 6 kohdan mukaisesti oikeutettu pitämään voimassa tai ottamaan käyttöön yhdenmukaistamistoimenpiteestä poikkeavia kansallisia säännöksiä tai määräyksiä, komissio tutkii viipymättä, onko sillä syytä ehdottaa kyseisen toimenpiteen mukauttamista.

8. Jos jäsenvaltio ottaa esille kansanterveyttä koskevan erityisen ongelman alalla, jolla on aiemmin toteutettu yhdenmukaistamistoimenpiteitä, se ilmoittaa ongelmasta komissiolle, joka tutkii välittömästi, olisiko neuvostolle ehdotettava aiheellisia toimenpiteitä.

9. Poiketen 226 ja 227 artiklassa määrätystä menettelystä komissio tai jäsenvaltio voi saattaa asian suoraan yhteisön tuomioistuimen käsiteltäväksi, jos se katsoo, että jokin jäsenvaltio käyttää väärin tämän artiklan mukaisia valtuuksiaan.

10. Edellä tarkoitettuihin yhdenmukaistamistoimenpiteisiin sisällytetään aiheellisissa tapauksissa suojalauseke, jonka nojalla jäsenvaltiot saavat, yhteisön valvontamenettelyn alaisina, toteuttaa väliaikaisia toimenpiteitä yhdestä tai useammasta 30 artiklassa mainitusta, muusta kuin taloudellisesta syystä."

Asian arviointi

Yleistä

Kaikilla yhteisön säädöksillä on oltava oikeusperusta perustamissopimuksissa (tai muissa säädöksissä, joita niillä pyritään panemaan täytäntöön). Oikeusperusta määrittelee yhteisön asiallisen toimivallan, ja se määrittää, miten toimivaltaa käytetään. Toisin sanoen se määrittää lainsäädäntövälineen tai -välineet, joita voidaan käyttää, samoin kuin päätöksentekomenettelyn.

Oikeusperustan valinta on sen seuraukset huomioon ottaen erityisesti parlamentin kannalta olennaisen tärkeä asia, koska oikeusperusta ratkaisee sen, onko parlamentilla lainsäädäntöprosessissa sananvaltaa ja minkä verran sitä on.

Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan oikeusperustan valinta ei ole subjektiivinen asia, vaan sen "on perustuttava tuomioistuimen tutkittavissa oleviin objektiivisiin seikkoihin"¹, kuten kyseessä olevan toimen tavoitteeseen ja sisältöön². Ratkaisevana tekijänä olisi lisäksi pidettävä säädöksen päätavoitetta³.

Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan yleinen perustamissopimuksen artikla on riittävä oikeusperusta, vaikka asianomaisella toimella pyritään toissijaisesti myös saavuttamaan perustamissopimuksen jonkin tietyn artiklan mukainen tavoite⁴.

¹ Asia 45/86, komissio vs. neuvosto Kok. 1987, s. 1439 5 kohta.

² Asia C-300/89, komissio v. neuvosto, Kok. 1991, s. I-287, 10 kohta.

³ Asia C-377/98, Alankomaat v. Euroopan parlamentti ja neuvosto Kok. 2001, s. I-7079, 27 kohta.

⁴ Asia C-377/98 Alankomaat v. Euroopan parlamentti ja neuvosto Kok. 2001, s. I-7079, 27–28 kohta; asia C-491/01, British American Tobacco (Investments) ja Imperial Tobacco, Kok. 2002, s. I-11453, 93 ja 94 kohta.

Kun säädöksellä kuitenkin on useita samanaikaisia tavoitteita, jotka kytkeytyvät erottamattomasti toisiinsa siten, että jokin niistä ei ole toissijainen ja epäsuora suhteessa toisiin, säädöksen on perustuttava perustamissopimuksen kyseessä oleviin erillisiin määräyksiin¹, jollei tämä ole mahdotonta määräyksissä esitettyjen päätöksentekoprosessien keskinäisen yhteensopimattomuuden vuoksi².

Käsiteltävänä oleva komission ehdotus perustuu yksinomaan EY:n perustamissopimuksen 175 artiklan 1 kohtaan. Nyt kysytäänkin, onko 95 artiklan käyttäminen toisena oikeusperustana mahdollista.

Tarkistusten ottaminen käsiteltäväksi uudelleenlaatimismenettelyssä

Ensinnäkin olisi pidettävä mielessä, että koska kyseessä on uudelleenlaatiminen, käsiteltävänä olevassa ehdotuksessa esitellään merkittäviä muutoksia nykyiseen lainsäädäntöön ja toisaalta kodifioidaan muuttumattomiksi tarkoitettut säännökset. Se myös kumoaa korvaamansa säädökset.

Siksi tässä kyseisessä ehdotuksessa noudatetaan työjärjestyksen 80 a artiklaa, jossa todetaan seuraavaa:

"1. Kun komission ehdotus yhteisön lainsäädännön uudelleen laatimiseksi on annettu parlamentille, se lähetetään oikeudellisista asioista vastaavan valiokunnan ja asiasta vastaavan valiokunnan käsiteltäväksi.

2. Oikeudellisista asioista vastaava valiokunta tarkastelee ehdotusta toimielinten kesken sovittujen sääntöjen mukaisesti varmistaakseen, ettei ehdotus aiheuta muita sisällöllisiä muutoksia kuin ne, jotka siinä on sellaisiksi yksilöity.

Tässä tarkastelussa ehdotuksen tekstiin ei voida esittää tarkistuksia. Työjärjestyksen 80 artiklan 3 kohdan toista alakohtaa sovelletaan säännöksiin, jotka uudelleenlaatimista koskevassa ehdotuksessa on jätetty muuttumattomiksi.

3. Jos oikeudellisista asioista vastaava valiokunta katsoo, ettei ehdotus aiheuta muita sisällöllisiä muutoksia kuin ne, jotka siinä on sellaisiksi yksilöity, se antaa siitä tiedon asiasta vastaavalle valiokunnalle.

Tässä tapauksessa asiasta vastaavan valiokunnan käsiteltäväksi otetaan ainoastaan tarkistukset, jotka on esitetty 150 ja 151 artiklan mukaisesti ja jotka koskevat ehdotuksen muutettuja osia.

Kyseisen valiokunnan puheenjohtaja voi kuitenkin poikkeuksellisesti ja tapauskohtaisesti hyväksyä käsiteltäväksi tarkistuksia ehdotuksen muuttumattomina säilyviin osiin, jos hän

¹ Asia 165/87, komissio v. neuvosto, Kok. 1988, s. 5545, 11 kohta.

² Katso esim. asia C-300/89, komissio v. neuvosto, Kok. 1991, s. I-2867, 17–21 kohta (titaanidioksidi); asia C-388/01, komissio v. neuvosto, Kok. 2004, s. I-4829, 58 kohta, ja asia C-491/01, British American Tobacco, Kok. 2002, s. I-11453, 103–111 kohta.

pitää sitä välttämättömänä pakottavista syistä, jotka liittyvät säädöstekstin yhtenäisyyteen tai yhtenäisyyteen muiden käsiteltäväksi otettujen tarkistusten kanssa. Nämä syyt on mainittava tarkistusten kirjallisissa perusteluissa.

4. Jos oikeudellisista asioista vastaava valiokunta katsoo, että ehdotus aiheuttaa muita sisällöllisiä muutoksia kuin ne, jotka siinä on sellaisiksi yksilöity, valiokunta esittää täysistunnolle ehdotuksen hylkäämistä ja antaa siitä tiedon asiasta vastaavalle valiokunnalle.

Tässä tapauksessa puhemies pyytää komissiota peruuttamaan ehdotuksensa. Jos komissio peruuttaa ehdotuksensa, puhemies toteaa menettelyn käyneen aiheettomaksi ja ilmoittaa tästä neuvostolle. Jos komissio ei peruuta ehdotustaan, parlamentti palauttaa asian asiasta vastaavaan valiokuntaan, joka käsittelee sen tavanomaista menettelyä noudattaen."

Vaikuttaakin siltä, että asiasta vastaavan valiokunnan tarkistusmahdollisuuksien suhteen on tehtävä ero uusiin osiin tehtävien tarkistusten (merkitty yleensä harmaansävyisellä tekstillä) ja ennalleen jääviin ehdotuksen osiin tehtävien tarkistusten (merkitty yleensä normaalilla tekstillä) välillä.

Uusiin osiin tehtävissä tarkistuksissa noudatetaan yleensä tarkistusten käsittelemistä koskevia tavanomaisia sääntöjä, kun taas ennalleen jätettäviin osiin tehtäviä tarkistuksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa ja tapauskohtaisesti, jos asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtaja katsoo sen olevan tarpeellista pakottavista syistä, jotka liittyvät tekstin sisäiseen loogisuuteen tai tarkistusten yhtenäisyyteen muiden käsiteltävien tarkistusten kanssa.

Tällaisessa yhteydessä 95 artiklan pikaista lisäämistä toiseksi oikeusperustaksi ei voida tutkia ennen kuin siihen liittyvien tarkistusten käsittely on arvioitu uudelleenlaatumenettelyn puitteissa. Koska kyseinen arviointi kuuluu kuitenkin yksinomaan asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtajalle, oikeudellisten asioiden valiokunta voi vain tarjota harkittavaksi seuraavia näkökohtia.

Oikeudellisten asioiden valiokunta puolsi kokouksessaan 9. maaliskuuta 2009 oikeudellisen yksikön lausuntoa ja katsoi, että ehdotuksen oikeusperustaan ei ollut tehty merkittäviä muutoksia ja että siihen liittyvä viite oli voimassa olevan säädöstekstin suora kodifikaatio.

Sen seurauksena kyseisen tekstin osan tarkistusten käsittely ei ole automaattista ja asiaa on tutkittava ensin. Teollisuus-, tutkimus- ja energiavalokunnan mietintöluonnokseen tehdyistä tarkistuksista käy ilmi, että niitä tarkistuksia, joissa pyritään lisäämään 95 artikla oikeusperustaksi 175 artiklan 1 kohdan rinnalle, voitaisiin pitää yhdenmukaisina niiden tarkistusten kanssa, joissa pyritään muuttamaan 3, 4 ja 5 artiklaa sekä liitteitä I ja II.

On kuitenkin huomautettava, että vain 5 artiklaan ja liitteeseen II tehdyt tarkistukset ovat selvästi käsiteltäväksi hyväksyttäviä, koska niissä viitataan ehdotuksen uusiin osiin, kun taas 3 ja 4 artiklaan ja liitteeseen I tehtävät tarkistukset voidaan ottaa käsiteltäväksi vain, jos ne ovat läheisessä yhteydessä käsiteltäväksi hyväksyttäviin tarkistuksiin.

Ehdotuksen arviointi

Ehdotuksen analysointi osoittaa, että ympäristöä koskevat tavoitteet ovat lukumääräisesti

vallitsevia.

Ensinnäkin johdanto-osan 3 kappaleessa todetaan, että *"energiakulutuksen vähentäminen rakennusalalla on tärkeä osa toimenpiteitä, joita tarvitaan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi, ilmastomuutosta koskevaan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimukseen liitetyn Kioton pöytäkirjan sitoumusten noudattamiseksi ja vuoden 2012 jälkeisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevien muiden Euroopan tasoisten ja kansainvälisten sitoumusten täyttämiseksi."*¹

Vielä selvemmin tämä käy ilmi 1 artiklassa, jossa määritellään ehdotuksen varsinainen aihe seuraavasti:

"Tällä direktiivillä edistetään rakennusten energiatehokkuuden parantamista yhteisössä ottaen huomioon ulkoiset ilmasto-olosuhteet, paikalliset olosuhteet sekä sisäilmastolle asetetut vaatimukset ja kustannustehokkuus.

Tässä direktiivissä säädetään vaatimuksista, jotka koskevat

- (a) rakennusten ja niiden osien kokonaisenergiatehokkuuden laskentamenetelmän yleistä kehystä;*
- (b) vähimmäisvaatimusten soveltamista uusien rakennusten ja niiden osien energiatehokkuuteen;*
- (c) vähimmäisvaatimusten soveltamista sellaisten olemassa olevien rakennusten ja niiden osien energiatehokkuuteen, joihin tehdään laajamittaisia korjauksia;*
- (d) kansallisia suunnitelmia sellaisten rakennusten lukumäärän kasvattamiseksi, joilla sekä hiilidioksidipäästöt että primäärienergian kulutus ovat alhaiset tai olemattomat;*
- (e) rakennusten tai niiden osien energiasertifiointia;*
- (f) rakennusten lämmitys- ja ilmastointijärjestelmien säännöllisiä tarkastuksia;*
- (g) energiatehokkuustodistusten ja tarkastusraporttien riippumattomia valvontajärjestelmiä."*

Kolmanneksi, ehdotuksen 4 artiklassa säädetään energiatehokkuutta koskevat vähimmäisvaatimukset ja todetaan, että tällä hetkellä jäsenvaltioiden energiatehokkuusvaatimukset vaihtelevat huomattavasti tasonsa ja vaativuutensa puolesta ja että jotkut ovat kaukana kustannusten kannalta optimaalisista tasoista. Tämä merkitsee, että monissa uusissa rakennustöissä ja laajamittaisissa korjauksissa menetetään mahdollisuus parantaa rakennuksen energiatehokkuutta taloudellisella tavalla ja siten pienentää tulevia energialaskuja. Tekstiä on muutettu sen varmistamiseksi, että jäsenvaltioiden vahvistamat

¹ Johdanto-osan 3 kappaleessa todetaan lisäksi, että ”pienemmällä energiankulutuksella on myös tärkeä merkitys energian toimitusvarmuuden ja teknologian kehityksen edistämiseksi ja työllistymis- ja aluekehitysmahdollisuuksien luomisessa varsinkin maaseudulla.” Nämä ovat kuitenkin vain ehdotuksen sivujuonteita, kuten jäljempänä käy ilmi.

rakennusten energiatehokkuutta koskevat vähimmäisvaatimukset lähestyvät vähitellen kustannusoptimaalisia tasoja.

Neljänneksi, 5 artiklassa otetaan käyttöön vertailumenetelmä energiatehokkuutta koskevien vähimmäisvaatimusten kustannusoptimaalisten tasojen laskentaa varten. Se koostuu komission kehittämästä laskentamenetelmästä, jossa kustannusoptimaaliset kriteerit otettaisiin huomioon muuttujina (kuten investointikustannukset sekä käyttö- ja ylläpitokustannukset, energiakustannukset mukaan luettuina). Jäsenvaltioiden olisi käytettävä tätä menetelmää kustannusoptimaalisten vaatimusten laskentaan käyttäen itse määrittämiään muuttujia. Tuloksia olisi verrattava jäsenvaltioissa tosiasiallisesti vahvistettuihin vaatimuksiin, mikä osoittaa selvästi, kuinka lähellä kansalliset vaatimukset ovat kustannusoptimaalisia tasoja. Jäsenvaltioiden on raportoitava komissiolle määritetyistä muuttujista, vertailulaskelman tuloksista ja niiden vertailusta vahvistettuihin vaatimuksiin, ja komissio julkaisee asiasta edistymisraportteja.

Kuten edellä mainituista säännöksistä (ja muistakin tilan puutteen vuoksi pois jätetyistä säännöksistä) ilmenee, ehdotuksessa tyydytään asettamaan vähimmäisenergiavaatimukset, joita jäsenvaltiot voivat parantaa. Tämä lähestymistapa on täysin sopuosoinnussa EY:n perustamissopimuksen 176 artiklan kanssa, jossa todetaan, että *"suojatoimenpiteet, jotka on toteutettu 175 artiklan nojalla, eivät estä jäsenvaltioita pitämästä voimassa tai toteuttamasta tiukempia suojatoimenpiteitä. Näiden toimenpiteiden on oltava sopuosoinnussa tämän sopimuksen kanssa. Niistä ilmoitetaan komissiolle."* Täten 175 artikla on ainoa asianmukainen oikeusperusta komission esittämälle ehdotukselle.

Kyse on kuitenkin 95 artiklan sopivuudesta täydentäväksi oikeusperustaksi, jotta voitaisiin ottaa huomioon asiasta vastaavassa valiokunnassa käsiteltävät tarkistukset, ja etenkin johdanto-osan 9 ja 12 kappaleeseen, 3 ja 4 artiklaan sekä liitteisiin I ja II tehtävät tarkistukset.

Kyseisillä tarkistuksilla pyritään menemään pitemmälle kuin vähimmäisvaatimuksia koskevan lähestymistavan suhteen ja pyritään korvaamaan vertaileva laskentamenetelmä yhdellä yhtenäistetyllä menetelmällä. Tarkistuksia perustellaan pääasiassa sillä, että kyseinen direktiivi mahdollistaa sellaisten yksittäisten markkinoiden olemassaolon, joissa käytetään erilaisia laskentamenetelmiä ja tarkastusvaatimuksia, jotka estävät valmistajia markkinoimasta vaatimustenmukaisia tuotteita kaikkialla Euroopan unionissa. Tarvetta on siis Euroopan laajuiselle yhtenäiselle laskentamenetelmälle, joka perustuu yhteinäismarkkinoiden lähestymistapaan ja nykyisten eurooppalaisten normien käyttämiselle.

Edellä mainittujen tarkistusten osalta ei ole oudoksuttavaa, että jos direktiivillä mielitään hyötyä nykyaikaisesta tekniikasta ja säilyttää tai saavuttaa mittakaavaetuja, sen oikeusperustana on oltava sekä EY:n perustamissopimuksen 175 artiklan 1 kohta että 95 artikla.

Kuten EY:n tuomioistuin huomautti tupakkamainontaa koskevassa asiassa¹, ainoastaan sellaiset toimenpiteet, joiden todellisenä tarkoituksena on sisämarkkinoiden ehtojen parantaminen tai niiden perustaminen ja toiminta, voivat perustua 95 artiklaan. Toisin sanoen, jotta 95 kohta olisi voimassa, ehdotetulla toimella on oltava lisäarvoa sisämarkkinoiden

¹ Ks. asia C-376/98, Saksa v. parlamentti ja neuvosto Kok. 2000, s. I-8419, 81–83 kohta.

kannalta.

Kyseisten tarkistusten suhteen näyttää olevan kyse juuri tästä, sillä niillä pyritään välttämään markkinoiden pirstoutuminen asiaankuuluvien energiaa säästävien tuotteiden alalla, jolloin saadaan aikaan ilman sisärajoja oleva alue, jossa tavaroiden, henkilöiden, palvelujen ja pääoman vapaa liikkuvuus varmistetaan EY:n perustamissopimuksen määräysten mukaisesti (erityisesti 3 artiklan 1 kohdan c alakohta ja 14 artikla).

Tämän seurauksena voidaan todeta, että jos nämä tarkistukset hyväksytään, EY:n perustamissopimuksen 95 artikla olisi lisättävä oikeusperustaksi. Toisaalta, nykyinen viittaus 175 artiklan 1 kohtaan olisi säilytettävä, sillä se kattaisi ehdotuksen ympäristötavoitteen kokonaisuudessaan.

Olisi kuitenkin pidettävä mielessä, että 175 artiklan ja 95 artiklan yhdistelmästä saattaa aiheutua eräitä oikeudellisia epäselvyyksiä, sillä 95 artiklassa säädetään, että yhteisön säädöstä ankarampien toimien ylläpitoa tai käyttöönottoa varten jäsenvaltioiden on saatava komission lupa, kun taas 175 artiklaan perustuvien toimien suhteen 176 artiklassa todetaan, että ankarammat toimet voidaan säilyttää tai ottaa käyttöön, jos ne ovat yhteensopivia perustamissopimuksen kanssa ja jos niistä ilmoitetaan komissiolle.

Tässä tapauksessa näitä kahta määräystä voidaan tulkita seuraavasti. Koska käsiteltävänä olevat tarkistukset eivät ole täysin ristiriitaisia ehdotuksen alkuperäisen tavoitteen eli energiatehokkuuden vähimmäisvaatimusten asettamisen kanssa, komissio voisi automaattisesti hyväksyä ankarammat kansalliset toimet sen jälkeen kun niistä on ilmoitettu, ellei niillä ole kielteisiä vaikutuksia sisämarkkinoiden toimintaan.

Päätelmä

Edellä mainitun valossa on todettava, että EY:n perustamissopimuksen 175 artiklan 1 kohta on asiaankuuluvuuden oikeusperusta ehdotukselle komission ehdottamassa muodossa. Ei ole mitään syytä viitata 95 artiklaan, ellei teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnan puheenjohtaja ensin ilmoita ottavansa käsiteltäväksi tarkistuksia, jotka edellyttävät kyseisen artiklan käyttämistä asiaankuuluvampana oikeusperustana ja jotka valiokunta sen jälkeen hyväksyy.

Kokouksessaan 30.–31. maaliskuuta 2009 oikeudellisten asioiden valiokunta päätti äänin 18 puolesta, 1 vastaan, ei yhtään tyhjää¹, suosittaa, että rakennusten energiatehokkuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (uudelleenlaadittu) oikeusperustana pitäisi olla EY:n perustamissopimuksen 175 artiklan 1 kohta ja että EY:n perustamissopimuksen 95 artiklan lisääminen on tarpeen vain, jos sitä edellyttävät tarkistukset otetaan käsiteltäviksi ja hyväksytään.

Kunnioitavasti

¹ Lopullisessa äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Giuseppe Gargani (puheenjohtaja), Rainer Wieland (varapuheenjohtaja), Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (varapuheenjohtaja), Francesco Enrico Speroni (varapuheenjohtaja), Monica Frassoni (esittelijä), Carlo Casini, Bert Doorn, Nicole Fontaine, Neena Gill, Klaus-Heiner Lehne, Véronique Mathieu, Hans-Peter Mayer, Manuel Medina Ortega, Hartmut Nassauer, Aloyzas Sakalas, Eva-Riitta Siitonen, Jacques Toubon, Diana Wallis, Jaroslav Zvěřina, Tadeusz Zwiefka.

Giuseppe Gargani